

7^η ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, Πολιτικά, 1.12, 1253a29-39

Φύσει μὲν οὖν ἡ ὁρμὴ ἐν πᾶσιν ἐπὶ τὴν τοιαύτην κοινωνίαν [: τὴν πόλιν]· ὁ δὲ πρῶτος συστήσας μεγίστων ἀγαθῶν αἴτιος. Ὡσπερ γὰρ καὶ τελεωθεὶς βέλτιστον τῶν ζῶων ἄνθρωπός ἐστιν, οὕτω καὶ χωρισθεὶς νόμου καὶ δίκης χεῖριστον πάντων. Χαλεπωτάτη γὰρ ἀδικία ἔχουσα ὄπλα· ὁ δὲ ἄνθρωπος ὄπλα ἔχων φύεται φρονήσει καὶ ἀρετῇ, οἷς ἐπὶ τὰναντία ἔστι χρῆσθαι μάλιστα. Διὸ ἀνοσιώτατον καὶ ἀγριώτατον ἄνευ ἀρετῆς, καὶ πρὸς ἀφροδίσια καὶ ἐδωδὴν χεῖριστον. Ἡ δὲ δικαιοσύνη πολιτικόν· ἢ γὰρ δίκη πολιτικῆς κοινωνίας τάξις ἐστίν, ἢ δὲ δικαιοσύνη τοῦ δικαίου κρίσις.

Α. Να χαρακτηρίσετε τις επόμενες προτάσεις σωστές (Σ) ή λανθασμένες (Λ) σύμφωνα με το νόημα του αποσπάσματος.

1. Η κοινωνικοποίηση είναι ἐμφυτη ἀνθρώπινη τάση.
2. Η ἀνθρώπινη παρέμβαση ἦταν ἀπαραίτητη στη φυσικὴ διεργασία σύστασης τῶν πόλεων.
3. Οἱ ἄνθρωποι υπερέχουν ἀπὸ τὰ ζῶα σε κάθε περίπτωση.
4. Οἱ δικαστικοὶ λειτουργοὶ εἶναι ἀνώτεροι ἀπὸ τοὺς ἀπλοὺς ιδιώτες.
5. Οἱ δυνατότητες που ἔχουν οἱ ἄνθρωποι ἐκ φύσεως υπηρετοῦν μόνον καλοῦ σκοποῦς.
6. Η συμπεριφορὰ τῶν ἀνθρώπων ποικίλει στην ἀντιμετώπιση τῶν ἐρωτικῶν ἀπολαύσεων.
7. Η ἔλλειψη ἀρετῆς ἐπηρεάζει τὴν συμπεριφορὰ τῶν ἀνθρώπων στην ἀπόλαυση τοῦ φαγητοῦ.
8. Η δικαιοσύνη εἶναι συγχρόνως καὶ πολιτικὴ ἀξία καὶ κανόνας τῆς κοινωνίας.
9. Η δικαιοσύνη εἶναι μόνον πολιτικὴ ἀξία.
10. Το δίκαιο κάθε κοινωνίας καθορίζεται ἀπὸ τὴν ορθὴ ἐφαρμογὴ τῆς δικαιοσύνης.

B. Να επιλέξετε την απάντηση που συμπληρώνει σωστά τη θεματική πρόταση που σας δίνεται.

1. Η δημιουργία της πολιτικής κοινωνίας ως αποτέλεσμα φυσικής εξελικτικής πορείας

α) υποστηρίζεται από τον Πρωταγόρα και τους άλλους σοφιστές

β) υποστηρίζεται από τον Αριστοτέλη

γ) αποτελεί κοινό στοιχείο στις διδασκαλίες του Πρωταγόρα και του Αριστοτέλη.

2. Ο Αριστοτέλης υποστηρίζει ότι

α) οι πολιτικοί θεσμοί αποτελούν δώρα των θεών στους ανθρώπους

β) η σύσταση της πόλης ανάγεται στη φύση

γ) η δημιουργία των νόμων έρχεται σε σύγκρουση με τις φυσικές διεργασίες.

3. Με τον όρο τέλος ο Αριστοτέλης δεν εννοεί

α) την ολοκλήρωση μιας σειράς ενεργειών

β) τον απώτερο σκοπό μιας σειράς ενεργειών

γ) την ολοκληρωμένη μορφή προς την πραγμάτωση της οποίας τείνει ένα ον.

4. Το πραγματικό τέλος ενός όντος είναι

α) να γίνει ευτυχισμένο σε κάθε ηλικία

β) να αγωνιστεί για την ολοκλήρωση της σωματικής και πνευματικής του ανάπτυξης

γ) να κατακτήσει το κορυφαίο για το ίδιο αγαθό και να ολοκληρώσει τη φύση του.

5. ο δὲ ἄνθρωπος ὄπλα ἔχων φύεται φρονήσει καὶ ἀρετῇ: Ο ὅρος φρόνησις σημαίνει

α) τη διανοητική ικανότητα του ανθρώπου στο σύνολό της

β) την πρακτική σοφία

γ) την ικανότητα να παίρνει ο άνθρωπος τις σωστές αποφάσεις σε καθημερινά συμβάντα της ζωής του.

6. Η φράση φύεται ἀρετῇ σημαίνει

α) ότι η αρετή είναι ιδιότητα έμφυτη στον άνθρωπο

β) ότι ο άνθρωπος έχει εκ φύσεως τη δυνατότητα να αποκτήσει την αρετή

γ) ότι σε κάποιους ανθρώπους υπάρχουν εκ φύσεως οι προϋποθέσεις να αποκτήσουν αρετή.

7. ἡ γὰρ δίκη πολιτικῆς κοινωνίας τάξις ἐστίν: Στο απόσπασμα η λέξη δεν χρησιμοποιείται

- α) με την έννοια του ορθού και του δίκαιου
- β) με την έννοια της δικαστικής σημασίας
- γ) με την έννοια του κοινού περί δικαίου αισθήματος.

8. Σύμφωνα με τον Αριστοτέλη η κοινωνία των ανθρώπων υφίσταται

- α) λόγω της χρησιμότητάς της
- β) λόγω της έμφυτης επιθυμίας των ανθρώπων να συνυπάρχουν με άλλους
- γ) και για τους δύο λόγους.

9. ἀνοσιώτατον: το επίθετο αναφέρεται

- α) στη στάση του ανθρώπου απέναντι στις απολαύσεις
- β) στις σχέσεις του ανθρώπου με το θείο
- γ) στις σχέσεις του ανθρώπου με τους άλλους ανθρώπους.

10. Για να αποδείξει ο Αριστοτέλης πως η τήρηση των νόμων και η εφαρμογή της δικαιοσύνης είναι ο αναγκαίος περιορισμός για την τελείωση του ανθρώπου χρησιμοποιεί

- α) μέθοδο «εκ του αντιθέτου»
- β) μέθοδο αναλογίας
- γ) κλιμάκωση.